

DE STEMBUS EN GRATIS BIER

Nu ik dit schrijf is net de derde minister van VWS geïnstalleerd in het demissionaire kabinet Schoof. De verkiezingsprogramma's zijn gepresenteerd en de debatten en peilingen buitelen over elkaar heen. En om de gunst van de kiezer te winnen, worden er populaire standpunten ingenomen, zonder daarbij duidelijk te zijn over de bijkomende consequenties.

Uiterst links en uiterst rechts zijn het voor wat betreft de zorg eens en willen het eigen risico van € 385 per verzekerde afschaffen. Het Centraal Planbureau heeft al berekend wat dat ongeveer kost: 6 miljard(!) euro, die via zorgpremies gewoon weer teruggevraagd moet worden aan alle verzekerden. En alle partijen in het midden steggelen met elkaar over de basisverzekering. Moet mondzorg wel of niet terug in het basispakket en wat moeten we er dan maar weer uit kieperen? U snapt het al: de kiezer krijgt vooral te horen dat er bepaalde zaken weer in de verzekerde zorg moeten en niet wat er dan uitgaat. Er wordt gratis bier geschonken. Maar je krijgt achteraf te horen dat je voor je entreekaartje nog wat verschuldigd bent. Dit helpt ons allemaal niet echt uit de huidige discussies, waar we continu met de kaasschaaf in de hand roepen dat de kwaliteit van zorg wél behouden of verbeterd moet worden.

Dat er kritisch naar de rijksbegroting voor VWS gekeken moet worden is alleszins logisch: zo'n 25% van al onze belastingcenten gaat momenteel naar de zorg. Maar deze kostengedreven Excel-mentaliteit gaat ons op de lange termijn niet helpen. Of zaken nu wel of niet vergoed worden: mensen worden ouder en zullen nu eenmaal meer van de zorg gebruik moeten gaan maken. Wat ons te doen staat, is niet de kaasschaaf hanteren, maar serieus werk maken van preventie en ervoor zorgdragen dat mensen zo lang mogelijk mee kunnen blijven doen.

GEZONDHEID ALS INVESTERING

Diverse denkers, waaronder ook economen en ja, zelfs enkele politici, zien de noodzaak gezondheid niet meer enkel te zien als kostenpost waarin gesneden moet worden. Immers, bedenk wat het kost als iemand door zijn of haar aandoening zijn/haar werk niet meer kan doen, of de personele druk die ontstaat als iemand echt hulpbehoevend wordt. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft al eens becijferd dat iedere euro investering in hoorzorg het tienvoudige oplevert. Het zou mij een lief ding waard zijn als we deze businesscase eens in de praktijk weten te brengen: zo zijn de voorspellingen dat het aantal mensen met dementie tot aan 2030 zal gaan toenemen met 90.000 tot bijna 400.000 mensen. De zorgkosten die daarmee gemoeid zijn, bedragen in 2030 al zo'n 11,5 miljard euro (ruim € 28.000 per jaar per patiënt).

Tegelijkertijd liggen er diverse onderzoeken die erop wijzen dat tijdige inzet van hoorzorg dementie met 7% kan vertragen. De ouderwetse reflex is om met elkaar te discussiëren of dat cijfer wel klopt, of dat het er mogelijk een tiende procent naast kan zitten. En zo lang dat cijfer niet helemaal vaststaat, doen we... gewoon niets. Terwijl we eigenlijk allang bezig moeten zijn met het uitdokteren van de slimste en beste interventies. Hoe laten we dit werken? Ik denk zomaar dat als die investering in hoorzorg maar voor een fractie - al is het 5% - bijdraagt aan het verminderen en/of vertragen van dementie niet alleen de overheid spekkoper is. Vooral ook hebben vele mensen én hun mantelzorgers een gelukkiger leven.

Kortom: Ik betaal mijn eigen biertje graag. Als we maar eens gaan investeren.

Carmen de Jonge is voorzitter van de NVAB en bestuurder, toezichthouder en adviseur op het snijvlak van privaat-publieke samenwerking

CARMEN DE JONGE